

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний університет
Освітня програма	18402 Електротехнічні системи електроспоживання
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Сумський державний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	18402
Назва ОП	Електротехнічні системи електроспоживання
Галузь знань	14 Електрична інженерія
Спеціальність	141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ткаченко Валентин Федорович, Болцарівський Артем Ігорович, Степенко Сергій Анатолійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	26.02.2020 р. - 28.02.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://sumdu.edu.ua/images/content/general/accreditation/ssu_self-esteem_2rm_electrotechnical-systems-power-consumption.pdf?v=20

Програма візиту експертної групи https://sumdu.edu.ua/images/content/general/accreditation/ssu_visit-program_2rm_electricity-electrical-engineering-electromechanics.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Право провадити освітню діяльність надано наказом МОН №2642л від 15.07.2014, що зазначено на сайті ЗВО https://sumdu.edu.ua/images/content/academic/licenses/licenses_2020-01-09.pdf. Відповідно до наказу МОН від 15.08.2019 № 951-л <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pravodiyalnosti/2019/09/05/protokol147vopto-2.pdf> ліцензію для ЗВО за спеціальністю 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, при якій функціонує ОП “Електротехнічні системи електроспоживання”, яка акредитується, було розширено, що відображено у реєстрі суб'єктів освітньої діяльності <https://registry.edbo.gov.ua/university/168/specialities/>, посилання на який наведено на сайті ЗВО <https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/public-info/licenses.html>. Загальне враження про ОП позитивне. Нижче наведено найважливіші сильні сторони (СС), позитивні практики (ПП), слабкі сторони та рекомендації для цієї освітньої програми. Використані аббревіатури: ОД - освітня діяльність, ВО - вища освіта, ВСП - відокремлений структурний підрозділ, НПП - науково-педагогічний працівник, ЕГ - експертна група, ОП - освітня програма, НП - навчальний план, ОК - освітні компоненти.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. СС-багаторівневність забезпечення якості ОД. ПП-Центр забезпечення якості ОД та якості ВО (Бюро моніторингу якості ОД та якості ВО, Лабораторія виміру якості ОД та якості ВО, Студентська агенція співдії якості освіти) 2. СС-активність, мотивованість, компетентність ВСП, що сприяють підготовці здобувачів. ПП-підтримка, стимулювання з боку керівництва нагородженням, преміюванням, наданням фінансової автономії ВСП через систему субрахунків 3. СС-студентоцентрованість, цікаве для здобувачів освітнє середовище. ПП-гейміфікація навчання, інноваційні методи, технології віртуальної, доповненої реальності 4. СС і ПП-орієнтованість не лише на наявних здобувачів, а надання освітніх послуг стороннім особам (залучивши за минулий рік 604 особи, кафедра електроенергетики зайняла перше місце в СумДУ) 5. СС і ПП-високий рівень забезпечення інформаційними, матеріальними ресурсами, особисті електронні кабінети здобувачів, НПП, сучасна бібліотека з мультимедійними засобами пошуку, реєстрації літератури, місця для коворкінгу, тренінгів, семінарів 6. СС і ПП-системний підхід до забезпечення академічної доброчесності у навчанні, науковій та освітній діяльності, функціонування групи сприяння академічній доброчесності 7. СС і ПП-реальне та системне залучення роботодавців у вдосконалення ОП, не лише до практик, але й до аудиторних занять, функціонування Експертної ради роботодавців 8. СС і ПП-належна увага до студентів з особливими освітніми потребами, Центр підтримки сім'ї «Студентський лелека» для перебування дітей на час відвідування батьками занять, виконання робочих обов'язків

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Варто розвивати практику залучення випускників до вдосконалення ОП, зробити її системною, регулярною 2. Враховуючи наявні елементи дуального навчання, варто сприяти впровадженню дуальної освіти на ОП 3. Враховуючи наявні результати підготовки до імплементації змішаного навчання, варто сприяти його впровадженню на ОП 4. Враховуючи слабку сторону (низьку зацікавленість у акад. мобільності серед здобувачів) при наявній інформаційній, консультативній підтримці, аналізі основних причин через опитування, пропозицій студ. самоврядування (зокрема, фінансова підтримка бажаючих на конкурсній основі), варто сприяти усуненню всіх факторів низької зацікавленості у акад. мобільності здобувачів ОП 5. Враховуючи наявність здобувачів-іноземців, що є гарною практикою, варто докласти максимальних зусиль для їх підтримки, не лише надавати всі можливості для вивчення української мови, ознайомлення з українською культурою (що має місце), але посилити регулярний зворотній зв'язок щодо складнощів, усувати ці складнощі 6. Окрім адреси, телефону, електронної пошти для відгуків по проєкту ОП на сайті, варто розглянути можливість створення онлайн-форми для відвідувачів сайту 7. Враховуючи матеріали технологій віртуальної, доповненої реальності для вивчення електричних кіл, електричних машин, варто посилити їх застосування для здобувачів ОП 8. Варто розширити, доповнити інформацію про НПП, навчальні дисципліни на сайті кафедри електроенергетики 9. Варто розглянути доцільність введення списку скорочень у ОП та послідовної нумерації ОК1-ОК29 в НП відповідно до ОП

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП «Електротехнічні системи електроспоживання» має чітко сформульовані цілі, передбачає кінцевий результат - конкурентоспроможного випускника з електроенергетики, електротехніки та електромеханіки., що повністю корелюється із місією СумДУ, зокрема, забезпечення підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості здобувачів вищої освіти, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівця. Мета ОП відповідає потребам промислових та енергетичних підприємств регіону, інтересам потенційних роботодавців, абітурієнтів, оскільки вона спрямована на забезпечення здобуття студентами поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь та розумінь, що відносяться до областей електроенергетики, електротехніки та електромеханіки, що дасть їм можливість виконувати свою роботу самостійно. Унікальність ОП відповідно до звіту самооцінювання полягає у набутті поглиблених знань, умінь з розробки, проектування, аналізу та синтезу електричних систем та мереж, електричної частини підстанцій, систем релейного захисту і автоматики, систем електропостачання промислових підприємств. Експертна група вважає за необхідне зазначити як особливість даної ОП, підготовку здобувачів в тому числі для роботи на підстанціях 750 кВ. Загалом, враховуючи технічну специфіку даної ОП та її предметну область, експертна група вважає нормальним деяке зміщення балансу від унікальності в бік типовості.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Мета ОП відповідає потребам промислових та енергетичних підприємств регіону, інтересам потенційних роботодавців, абітурієнтів, оскільки вона спрямована на забезпечення здобуття студентами поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь та розумінь, що відносяться до областей електроенергетики, електротехніки та електромеханіки, що дасть їм можливість виконувати свою роботу самостійно. Експертною групою встановлено, що врахування позицій і потреб заінтересованих сторін мало місце, що підтверджує зовнішня експертиза ОП на етапах її затвердження і модернізації: рецензентом ОП був начальник бюро відділу головного енергетика ПАТ "СУМИХІМПРОМ" Бабак О.О., відповідно до наказу СумДУ № 0673-І від 23.09.19 р., начальник служби релейного захисту і автоматики та метрології СРЕЦ ДП "НЕК Укренерго" Жемаєв Сергій Степанович входить у склад Робочої проектної групи. У СумДУ за наказом № 0143-І від 17.02.2016 р., створено експертну раду роботодавців зі спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» яка включає керівників, заступників керівників ПАТ «Сумиобленерго», ДП "НЕК Укренерго", інспекції Держенергонагляду у Сумській області, головних енергетиків ПАТ «Сумхімпром», ПАТ «Сумське НВО», функції діяльності яких визначено наказом СумДУ № 0966-І від 03.11.15р. Врахування інтересів здобувачів, а також врахування пропозицій і зауважень випускників, також було підтверджено в ході виїздної експертизи, зокрема при спілкуванні з фокус-групами.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та програмні результати навчання цієї ОП визначаються з урахуванням потреб ринку праці, тенденцій розвитку спеціальності, галузевого та регіонального контексту. Це забезпечується, зокрема, тісною співпрацею з роботодавцями, включаючи проведення занять, організацію навчальних та переддипломних практик на підприємствах та установах м. Суми (ПАТ «Сумиобленерго», СМЕМ ПрАТ «Укренерго», КП «Міськсвітло», ПАТ «Сумхімпром» та ін.), рецензування кваліфікаційних робіт, керівництво кваліфікаційною роботою (керівник групи експлуатації РЗтаА Сумського РЕЦ ПрАТ НЕК «Укренерго» Жемаєв С.С. був керівником кваліфікаційної роботи бакалавра студентки Чалої Д.М., тема роботи: «Модернізація відкритого розподільчого пункту 110 кВ на підстанції 330 кВ «Шостка»). Документальне підтвердження всіх вище наведених фактів було представлено експертам в ході проведення виїздної експертизи, а також за результатами спілкування з фокус-групами. Крім того,

врахований був досвід аналогічних ЗВО України, Польщі, інших країн, про що детально повідомляється у звіті самооцінювання.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» затверджений. Зміст ОП дає можливість досягти результатів навчання, які визначені Стандартом, оскільки результати навчання ОП «Електротехнічні системи електроспоживання», що розроблена СумДУ, повністю відповідають результатам навчання, що містяться в Стандарті. Відповідно до результатів спілкування з фокус-групою роботодавців, було зазначено, що випускники даної ОП володіють в повній мірі всіма необхідними практичними навичками.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Особливість ОП полягає у набутті поглиблених знань, умінь з розробки, проектування, аналізу та синтезу електричних систем та мереж, електричної частини підстанцій, систем релейного захисту і автоматики, систем електропостачання промислових підприємств, що є сильною стороною. Варто зазначити як особливість даної ОП, підготовку здобувачів в тому числі для роботи на підстанціях 750 кВ, що є гарною практикою. В ОП має місце врахування позицій і потреб заінтересованих сторін, створено Експертну раду роботодавців зі спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» яка включає керівників, заступників керівників ПАТ «Сумиобленерго», ДП "НЕК Укренерго", інспекції Держенергонагляду у Сумській області, головних енергетиків ПАТ «Сумхімпром», ПАТ «Сумське НВО», функції діяльності яких визначено наказом СумДУ № 0966-І від 03.11.15р., що є сильною стороною і гарною практикою Врахування інтересів здобувачів, а також врахування пропозицій і зауважень випускників, також було підтверджено в ході виїздної експертизи, зокрема при спілкуванні з фокус-групами. Цілі та програмні результати навчання цієї ОП визначаються з урахуванням потреб ринку праці, тенденцій розвитку спеціальності, галузевого та регіонального контексту, що є сильною стороною. Відповідно до результатів спілкування з фокус-групою роботодавців, було зазначено, що випускники даної ОП володіють в повній мірі всіма необхідними практичними навичками, що є сильною стороною.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Як рекомендацію, можна зазначити подальше вдосконалення і надання більшої унікальності цій ОП, хоча загалом, враховуючи технічну специфіку даної ОП та її предметну область, експертна група вважає нормальним деяке зміщення балансу від унікальності в бік типовості.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Враховуючи наявність чітких цілей і мети ОП, що корелюють з місією і стратегією СумДУ, підтверджене документами і спілкуванням у фокус-групах врахування інтересів зацікавлених сторін при формуванні майбутніх фахівців (випускників ОП), врахування тенденцій розвитку ринку, спеціальності, галузевого та регіонального контексту, досвіду аналогічних ОП в Україні та закордоном, експертна група вважає що даний критерій повністю виконується.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" складає 240 кредитів ЄКТС, вибіркова компонента складає 60 кредитів навчального плану, що становить 25 % від загального обсягу, 10 кредитів відведено на практичну підготовку, атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра, що відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня спеціальності 141 "Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка"

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП містить обов'язкові (180 кредитів ЄКТС) та вибіркові (60 кредитів ЄКТС) частини. 36 % загального обсягу складає аудиторне навантаження, а саме лекційні (37%), лабораторні (16%), практичні заняття (46%). Проведений аналіз дозволяє стверджувати про взаємопов'язаність ОК та логічну послідовність їх вивчення, що відображено структурно-логічною схемою. Програмні компетентності в основному відповідають компонентам ОП, за виключенням деяких, а саме K03-OK1, K10-OK20, K18-OK23, K21-OK2, K21-OK23, K26-OK4, що, на думку експертів є незначним, технічним недоліком. ПРН корелюють з відповідними компонентами ОП, забезпечують вивчення дисциплін гуманітарного циклу (Іноземна мова, Основи академічного письма, Демократія, принципи, цінності, механізми), що формують у студентів світоглядні орієнтири активного, відповідального громадянства; необхідні знання та навички, пов'язані з ефективною демократичною взаємодією громадян у суспільстві; розуміння соціальної природи цінностей, ролі влади, прав громадян, процесів захисту прав людини, ролі громадянського суспільства у моніторингу діяльності владних інституцій, розвиток навичок системного, критичного мислення. Є незначне перебільшення впливу деяких ОК на ПРН, а саме ПР12-OK1, ПР18-OK4. Незважаючи на виявлені незначні недоліки представлена ОП дозволяє досягти поставлених цілей та всіх ПРН. Запропоновані вибіркові компоненти спрямовані на посилення отриманих компетентностей здобувачів при вивченні обов'язкових дисциплін.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Проведений аналіз змісту ОП, НП, відомостей про самооцінювання, таблиць 1-3 дозволяє стверджувати, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для даної спеціальності. Робочі програми та силабуси навчальних дисциплін, включених до ОП, є в наявності <http://etech.sumdu.edu.ua/discipliny.php>, що можна відзначити як позитивну практику, але не всі вони доступні на сайті кафедри, що є незначним недоліком. Кваліфікаційні вимоги викладачів, котрих визначено як членів проєктної групи, гаранта програми та членів групи забезпечення ОП (згідно наданих експертній групі наказів "Про утворення групи забезпечення", "Про утворення робочої проєктної групи") відповідають нормам діючого законодавства. Матриця відповідності ПРН, ОК, методів навчання та оцінювання складають логічну, взаємопов'язану систему. Незначним недоліком є представлення дисципліни "Іноземна мова" де ПР заявлені у матриці відповідності (табл. 3 СО) не співпадають з ПР заявленими у матриці забезпечення програмних результатів (розділ 5, ОП). До позитивної практики, також необхідно віднести те, що робочі програми рецензуються роботодавцями, і не тільки фахового спрямування, а також і гуманітарної складової, що підтверджує зацікавленість роботодавців у високосоціалізованих фахівцях. Незважаючи на деякі недоліки зміст ОП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності та дає можливість досягти заявлених цілей та ПРН в галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОП передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством. Під час виїзної експертизи встановлено - здобувачі ОП мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію через вільний індивідуальний вибір навчальних дисциплін циклу загальної та фахової підготовки. Розширений перелік навчальних дисциплін представлених у каталозі вибіркового загального циклу підготовки <https://bit.ly/2I02Mlp>. Вибіркові дисципліни фахового спрямування широко представлені на сайті кафедри Електроенергетики <http://etech.sumdu.edu.ua/discipliny.php>. Під час інтерв'ювання здобувачі різних форм навчання зазначили, що вибір вибіркового дисциплін проводиться

через особистий кабінет здобувача. Всі навчальні дисципліни за вибором представлені робочими програмами та силабусами. Гарантом надано індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти Полевика А.М. який навчався з 01.09.2016 по 27.06.2019 р.. В плані відображено всі вибіркові дисципліни за семестрами, які відповідають заявленим на сайтах університету (загального спрямування) та кафедри (фахового спрямування). Як переваги ОП, можна відзначити: 1. функціонування особистого електронного кабінету; 2. наявність нормативної бази для забезпечення права здобувачів на вільний вибір дисциплін; 3. можливість індивідуального вибору способу вивчення навчальної дисципліни – традиційна, змішана форма, он-лайн навчання.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП та НП передбачає систему лабораторних робіт у належним чином обладнаних навчальних лабораторіях: електричних кіл, електричних машин та апаратів, релейного захисту та автоматики, техніки високих напруг, електропостачання, з якими ЕГ під час візиту ознайомилась. Також передбачено практики, як обов'язкові компоненти ОП – виробнича (5 кредитів), переддипломна (5 кредитів). Позитивною практикою є складання переліку можливих баз практик в Україні та закордоном <https://sumdu.edu.ua/uk/academic/academic-other/practice-internship.html>. При інтерв'юванні здобувачів підтверджено проходження практик на підприємствах. Основні бази: ПрАТ НЕК «Укренерго», ПАТ «Сумиобленерго», КП «Міськвітло», АТ «Сумський завод «Енергомаш», АТ «Насосенергомаш», ТОВ «Сумитеплоенерго», ТОВ «Гуала Кложерс Україна» та ін. Як приклади відносин СумДУ і роботодавців гарантом ОП надано дог. №64 "Про науково-технічне співробітництво..." від 19.02.2002 з ВАТ «Сумиобленерго», дог. 9/1400019 "Про співробітництво..." від 27.02.2014 з ПАО «Сумское НПО им. М.В. Фрунзе», установчий договір "Про створення навчально-науково-виробничого комплексу" від 02.04.2007 з ВАТ «Насосенергомаш», угода про співпрацю між СумДУ та ПАТ «ТЕХНОЛОГІЯ» №1104-2018м/0010 від 12.11.2018. На зустрічі з роботодавцями вказану інформацію підтверджено. ОП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів у достатньому обсязі, що дозволяє здобути компетентності для подальшої професійної діяльності в галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. Під час зустрічі з сервісними структурними підрозділами та НПП кафедри було зазначено, що у навчальному процесі ОП використовуються сучасні методи навчання, а саме: ділові ігри, дебати, дискусії, обмін досвідом. Наведені soft skills студенти можуть розвинути під час вивчення дисциплін гуманітарної складової "Іноземна мова", "Основи академічного письма", "Демократія: принципи, цінності, механізми", посилення навичок роботи в групах, прийняття колективних рішень та ін. проходить впродовж всього курсу вивчення дисциплін ОП. Під час зустрічі з НПП та здобувачами було підтверджене використання інноваційних та інтерактивних форм та методів навчання, які сприяють розвитку soft skills у здобувачів. Зі слів здобувачів, вони беруть участь у різних заходах, а саме: виставках, конференціях, конкурсах, а також у спортивних заходах, громадській діяльності. Організовано Конгрес центр <https://bit.ly/2VChGpQ> де проводяться семінари, тренінги, квести направлені на підвищення рівня командних та лідерських якостей. Проводиться такий захід як "Золотий інтеграл" направлений на знайомство першокурсників між собою, студентським активом та університетом. Здобувачі ОП, традиційно, готують концертну програму для викладачів своєї кафедри, приурочену до "Дня Енергетика". Все це підтверджує розширений спектр можливостей набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідає заявленим цілям.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за ОПП « Електротехнічні системи електроспоживання » відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг окремих ОК в ОП становить 5 кредитів. Розподіл аудиторних годин теоретичної та практичної частини, що відводяться на вивчення дисципліни, в СумДУ здійснюється за результатами опитування здобувачів, що було засвідчено під час зустрічі із здобувачами. Також було з'ясовано, що інтереси здобувачів при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу ОК враховуються методом опитування через особистий кабінет згідно Положення про організацію оцінювання здобувачами ВО якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін у СумДУ <https://bit.ly/3cw0it4>, результати опитування доводяться через <https://bit.ly/3am406H> та Звіт про результати опитування здобувачів вищої освіти СумДУ факультету ЕлІТ з питань вивчення оцінки студентами рівня організації та якості освітнього процесу, який був наданий гарантом. Здобувачі четвертого курсу зазначили, що під час їх навчання був випадок, коли вони звернулися до викладача з проханням зменшити години теорії та збільшити години практики і викладач пішов на зустріч студентам. Під час зустрічі з викладачами ОП зазначено, що під час проведення лекційних та практичних занять викладачі орієнтують здобувачів ОП на самостійне вивчення дисципліни, виконання відповідних завдань, що відводяться на кожну дисципліну. Розподіл аудиторних годин відображено у робочому навчальному плані, який щорічно переглядається. Тривалість практики становить 3 тижні (за кожним видом практики). Зазначене відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів першого (бакалаврського) рівня ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" в СумДУ за дуальною формою у класичному розумінні не здійснюється. У той же час, реалізуються окремі елементи дуальної освіти. Зокрема, під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти було зазначено, що здобувачі можуть поєднувати навчання з роботою за фахом. При цьому, вони мають право на індивідуальне навчання у формі індивідуального графіку. Гарантом було представлено документи якими оформлюється індивідуальний графік здобувача, а саме заява здобувача IV курсу, гр. ЕТ-61, Проценка В.І., погоджений викладачами і деканом індивідуальний графік навчання та довідку з місця роботи здобувача.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильними сторонами ОП у контексті Критерію 2 є: відповідність освітньо-професійної програми предметній області заявленої для неї спеціальності; освітні компоненти, за даною ОП, складають логічну взаємопов'язану систему і дозволяють досягти цілей та програмних РН. Програмні РН забезпечують за рахунок обов'язкових освітніх компонент; забезпечення процесу формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти; застосування різноманітних інструментів формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача ВО. Як перевагу представленої ОП, можна відзначити створення інформаційного сервісу «Особистий кабінет» у СумДУ через який відбувається процедура вибору певних вибіркових дисциплін, проведення опитувань здобувачів ВО, перегляд робочих програм та силабусів навчальних дисциплін включених до ОП. Створення розширеного переліку вибіркових дисциплін загального <https://bit.ly/2I02Mlp> та фахового спрямування <http://etech.sumdu.edu.ua/discipliny.php>. Наявність силабусів теж варто відзначити як позитивну практику. Дуже гарною практикою є те, що робочі програми рецензуються роботодавцями, і не тільки програми фахового спрямування, а також і програми гуманітарної складової, що підтверджує зацікавленість роботодавців у фахівцях високосоціалізованих. Як позитивну практику можна зазначити складання переліку можливих баз практик як в Україні так і закордоном.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Перевірено відповідність програмних компетентностей які в основному відповідають компонентам освітньої програми, за виключенням деяких, а саме K03-OK1, K10-OK20, K18-OK23, K21-OK2, K21-OK23, K26-OK4, що, на думку експертів є незначним, технічним недоліком. Визначено незначне перебільшення впливу деяких освітніх компонент на результати навчання, а саме PR12-OK1, PR18-OK4. Не до всіх робочих програм та силабусів навчальних дисциплін включених до ОП є доступ на сайті кафедри. Незначний недолік виявлено у дисципліні "Іноземна мова" де PR заявлені у матриці відповідності (табл. 3 СО) не співпадають з PR заявленими у матриці забезпечення програмних результатів (розділ 5, ОП). Підготовка здобувачів першого (бакалаврського) рівня ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" в СумДУ за дуальною формою. На думку експертної групи всі виявлені недоліки є некритичними. Рекомендуємо: привести у відповідність програмні компетентності до компонент освітньої програми, а саме K03-OK1, K10-OK20, K18-OK23, K21-OK2, K21-OK23, K26-OK4, освітніх компонент до програмних результатів навчання, а саме PR12-OK1, PR18-OK4 та PR заявлені у

матриці відповідності (табл. 3 СО) до ПР заявленими у матриці забезпечення програмних результатів (розділ 5, ОП). Посилити роботу щодо наповнення сайту кафедри електроенергетики інформацією про навчальний процес. Посилити роботу над впровадженням елементів дуальної освіти для підготовки здобувачів першого бакалаврського) рівня "Електротехнічні системи електроспоживання".

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура і зміст ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" в СумДУ відповідають вимогам підкритеріїв 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.8. ОП відповідає нормативним показникам обсягу (у рамках ЄКТС) та спрямована на формування сучасних компетентностей, необхідних у практичній діяльності в сфері електроенергетики. Студенти мають можливість обирати дисципліни (формуванню власної траєкторії навчання). Навчальний план, робочі програми дисциплін та практики дозволяють досягти цілей ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" в СумДУ. На думку експертної групи всі виявлені недоліки є некритичними.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до СумДУ є чіткими та зрозумілими, дискримінаційних положень не містять <https://bit.ly/32zfDnT>. Фаховий вступний іспит для вступу на основі диплому молодшого спеціаліста формується із компетентностей, необхідних для успішного навчання за програмою бакалавра. Перелік вступних іспитів викладений в правилах прийому на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста <https://bit.ly/2whJWDt>. Перелік предметів ЗНО, необхідних для вступу за результатами середньої освіти, розміщений в правилах прийому та на сайті університету <https://bit.ly/2vmi2pO>. Під час зустрічі зі ЗВО на виїзній частині експертизи було отримано докази використання даних процедур, здобувачі чітко описали процедуру вступу на бакалаврат, та місця, звідки вони брали інформацію.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до правил прийому на дану ОП мають претендувати здобувачі, що успішно склали вступні іспити при вступі на основі диплому молодшого спеціаліста або ж здобувачі, на основі результатів визначених переліком дисциплін ЗНО. Коефіцієнти для розрахунку конкурсного балу оприлюднені в додатку 2.2 правил прийому до університету та включають 0,05 бала за успішне закінчення підготовчих курсів СумДУ. На думку експертної групи, програма вступу є достатньою для перевірки навичок, необхідних для початку навчання.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час роботи експертна група з'ясувала, що у ЗВО визнаються результати навчання, отримані в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Порядок перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється "Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти" <https://bit.ly/2Tn8pzh> та "Положенням про організацію освітнього процесу" <https://bit.ly/387CpUY>. Під час реалізації даної ОП здобувачі не брали участь у програмах академічної мобільності, хоча під час зустрічі було виявлено поінформованість здобувачів про можливі варіанти залучення до мобільності, як з вітчизняними закладами, так і з зарубіжними. В розділі "Міжнародна діяльність" у вільному для здобувачів доступі є програми міжнародної академічної мобільності <https://bit.ly/3ciWfzU>.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час роботи експертна група з'ясувала, що визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється "Положенням про зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти Сумського державного університету, отриманих у неформальній освіті" <https://bit.ly/32Kb4rf> . Випадки перезарахування результатів, що описані в звіті про самооцінювання підтвердились під час зустрічей з здобувачами та викладачами.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. В університеті є позитивна практика підготовчих курсів, успішне закінчення яких враховуються під час поступлення на ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Враховуючи низьку зацікавленість здобувачів у академічній мобільності при наявній інформаційній, консультативній підтримці, аналізі основних причин через опитування, пропозицій від студентського самоврядування (зокрема, фінансова підтримка бажаючих на конкурсній основі), рекомендовано сприяти усуненню всіх факторів низької зацікавленості у академічній мобільності здобувачів ОП

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Рівень відповідності А критерію 3 обґрунтовується тим, що вступникам надається уся необхідна інформація для успішного вступу. Також в університеті присутні курси підготовки до вступу за шкільними предметами, які можуть пройти усі бажаючі. Сама процедура вступу відбувається чітко та прозоро. В опитаних стейкхолдерів зауважень немає, необхідні документи експертам надані. В ЗВО діє чітко описана процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО чи в неформальній освіті. При спілкуванні зі здобувачами підтверджено, що вони мають всі можливості, інформаційну, консультативну підтримку для реалізації академічної мобільності, однак не мають бажання з різних причин. З боку ЗВО проводиться вивчення причин низької зацікавленості, зокрема, із залученням студентського самоврядування і обговорюються шляхи усунення стримуючих факторів мотивації здобувачів. Враховуючи вищезазначене, відсутність поки що прикладів академічної мобільності серед здобувачів, на думку експертної групи, не є недоліком цієї ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Вибір методів навчання на ОП обумовлюється необхідністю формування у студентів здатності самостійно і творчо застосовувати отримані навички і знання при вирішенні прикладних практичних завдань. Як зворотній зв'язок оцінюється рівень задоволеності, що вивчається через проведення анкетування, яке відбувається двічі на рік (на початку кожного семестру за результатами попереднього), що було підтверджено при спілкуванні з фокус-групами здобувачів. Навчання на цій ОП демонструє студентоцентрований підхід СумДУ, що включає зокрема академічну свободу здобувачів - можливість та існування реального вибору дисциплін, що було підтверджено документально та при спілкуванні зі здобувачами, вибір тематик та керівників робіт. Форми навчання включають інноваційні інтерактивні методики, зокрема: рольові ігри, дискусії, круглі столи, мозковий

штурм, евристичні бесіди, інтерактивні бесіди, що підтверджено при спілкуванні зі здобувачами. Також серед інноваційних методів навчання варто відзначити технології віртуальної та доповненої реальності, зокрема можливість вивчення роботи електричних кіл, електричних машин.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Всім учасникам освітнього процесу надається доступна, вчасна, релевантна інформація щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання. Експертною групою було встановлено, що дана інформація надається через електронні кабінети здобувачів, а також на перших лекціях викладачами, що було підтверджено при спілкуванні зі здобувачами. Крім того, основна інформація про ОП та її складові доступна у вільному доступі на сайтах університету та кафедри.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень на цій ОП здійснюється, зокрема, відповідно до затвердженої в СумДУ Цільової комплексної програми «Організація наукової роботи студентів в органічному поєднанні з навчальним процесом» <http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=6e5d361f-ac65-e411-ba42-001a4be6d04a&kind=1>. Свідченнями успішного поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП є участь здобувачів у наукових конференціях, щорічній науково-технічній конференції «Фізика, електроніка, електроенергетика» СумДУ, здобуті призові місця на II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Електротехніка та електромеханіка»: у 2016 році – дипломи I, II, III ступеня, у 2017 році – дипломи I, II, III ступеня, у 2018 році – диплом III ступеня, у 2019 році – диплом III ступеня; участь студентів ОП у грантах НТСА <http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=247e70d2-0807-e611-a9c4-001a4be6d04a&kind=1>.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Варто відмітити, що серед НПП, що забезпечують викладання на цій ОП, присутні працівники, що мають численні закордонні стажування, володіють англійською мовою та регулярно виступають з доповідями на міжнародних наукових конференціях. Викладачі цієї ОП регулярно оновлюють зміст ОК відповідно до сучасних наукових досягнень в галузі. Зокрема, зміст освітніх компонентів «Основи релейного захисту та автоматизації енергосистем» (ОК 20), «Електричні апарати» (ОК 25) змінено у тій частині, що відноситься до появи нового електротехнічного обладнання. До освітньої компоненти «Електричні системи та мережі» (ОК18) введено додаткові розділи що стосуються переводу електричних мереж напругою 6-35 кВ на напругу 20 кВ. Оновлення матеріально-технічної бази дозволило оновити зміст лабораторних робіт з дисципліни «Безпечна експлуатація електроустановок споживачів» (ОК 22).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Освітньо-наукова діяльність за ОП узгоджена зі Стратегією інтернаціоналізації СумДУ на 2019-2025 роки, зокрема студенти та викладачі отримують гранти з метою проходження наукових стажувань за кордоном. Наприклад аспірант Дяговченко І.М. проходив стажування в Technical University of Košice (Словаччина, м. Кошице) в 2016 р. та 2018 р. (термін - 3 місяці), в Washington State University (США, м. Пулман) у 2018-2019 р.р. (термін - 8 місяців). Також доцент Волохін В.В. проходив стажування в Technical University of Košice (Словаччина, м. Кошице) у 2018 р. (термін - 3 місяці). Крім того, компоненти ОП відповідають змісту освітніх програм іноземних ЗВО, що полегшує адаптацію студентів у світовому освітньому просторі і надає їм можливість паралельно навчатися за кордоном за програмою подвійних дипломів - університет має відповідний договір з Lublin University of Technology (Польща).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Серед сильних сторін цієї ОП варто відзначити студентоцентрованість, цікаве для здобувачів освітнє середовище, використання інноваційних методів навчання і технологій. Позитивними практиками є гейміфікація навчання, інноваційні методи, технології віртуальної, доповненої реальності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендацією щодо посилення інтернаціоналізації навчання є приділення більшої уваги на усунення факторів низької мотивації здобувачів до академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Враховуючи відповідність за всіма підкритеріями, а також взірцевість щодо інноваційних методів і технологій у навчанні, експертна група вважає відповідність даного критерію рівню А.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Положенням про організацію освітнього процесу <https://bit.ly/2VSBwxe> визначено систему оцінювання знань здобувачів та Положенням про порядок створення та організації роботи екзаменаційних комісій СумДУ з атестації здобувачів визначено правила організації та проведення атестації <https://bit.ly/2vDEkDV> Як гарну практику можна відзначити п.5.5 де йдеться про можливість атестації із використанням Skype-технологій та їм аналогічних для здобувачів які навчаються за програмами академічної мобільності, осіб з особливими освітніми потребами тощо. Форми контрольних заходів дозволяють перевірити досягнення ПРН завдяки тому, що на етапі укладання робочих навчальних програм їх зміст відповідає очікуванню РН дисципліни. Форми контрольних заходів – вхідний, поточний, відстрочений контроль. Відстрочений контроль – складова системи внутрішнього забезпечення якості освіти, що варто розглядати як гарну практику. Під час інтерв'ювання здобувачів встановлено, що до здобувачів доноситься інформація про критерії оцінювання, форми контрольних заходів на першій парі кожної дисципліни, практики викладачем. Під час проведення анкетування питання стосовно доступності, своєчасності та зрозумілості критеріїв оцінювання не ставилося, але здобувачі наголошували, що вони знайомі з вищевказаними положеннями і що викладачі завжди доступні для роз'яснення додатково питань щодо критеріїв протягом навчання, тому здобувачі чітко розуміють критерії оцінювання та можуть звернутися до викладачів додатково у разі незрозуміння певних питань оцінювання

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти затверджено. Вводиться в дію з 2019/2020 навчального року. Форми атестації здобувачів вищої освіти за ОП «Електротехнічні системи електроспоживання» відповідають вимогам затвердженого стандарту вищої освіти, яким передбачено проведення атестації у формі захисту кваліфікаційної роботи бакалавра. Випускна атестація здійснюється відкрито і публічно. Під час зустрічей із здобувачами ВО та НПП було встановлено що всі кваліфікаційні роботи проходять перевірку на антиплагіат та розміщуються у репозитарії СумДУ <https://essuir.sumdu.edu.ua/>

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Здобувачі можуть ознайомитися з Положенням про організацію освітнього процесу де визначено регламент проведення вхідного, поточного, відстроченого, підсумкового контролю, зазначається процедура повторного проходження контрольних заходів <https://bit.ly/3Z2LEWp> Основною процедурою запобігання конфлікту інтересів відповідно до наказу ректора «Про заходи щодо запобігання корупції» <https://bit.ly/2lvoD4p> є усунення від прийняття рішень та вчинення дій в умовах реального конфлікту інтересів. Процедура врегулювання конфлікту в СумДУ, зі слів здобувачів, може відбуватися на рівні кафедри, факультету, студентського самоврядування, ректора. Здобувачами підтверджено знання процедури повторного проходження модульних контрольних робіт які визначаються регламентом кожної дисципліни та мають можливість дворазового перескладання: викладачу та комісії. Об'єктивність забезпечується проведенням лише письмових екзаменів або тестів. Для об'єктивного оцінювання кожен письмовий екзамен може перевіряється або черговим викладачем, або завідувачем кафедри. Для перевірки організації екзамену в день проведення можуть завітати представники адміністрації університету. Роботи студентів зберігаються протягом року. Здобувачі зазначили, що кожний семестр проходить опитування по організації навчального процесу з кожної дисципліни через електронні кабінети, що підтверджено наданим Звітом про результати опитування здобувачів СумДУ факультету ЕЛІТ з питань вивчення оцінки студентами рівня організації та якості освітнього процесу який проводився 25-28.09.2019.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти дотримання академічної доброчесності (АД) визначені Кодексом АД <https://bit.ly/38tVy1b>, процедури дотримання АД – Положенням про АД та етику академічних взаємовідносин <https://bit.ly/3azNvE4>. Викладачі розуміють принципи та політику АД. Гарант, адміністрація зазначили про договори з компаніями ТОВ «Антиплагіат», «Plagiat.pl» на використання «Unicheck», «StrikePlagiarism» для перевірок кваліфікаційних, наукових робіт. Викладачі, здобувачі розуміють відповідальність за дотриманням АД. Реакція на порушення АД унормована п.4 Положення та Методичною інструкцією щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень. Перевірка всіх видів робіт на наявність плагіату за алгоритмом перевірки кваліфікаційних робіт проводиться згідно з п.5 Положення. Для перевірки інших видів навчальних робіт можуть застосовуватися програмні продукти, що знаходяться у відкритому доступі. Кваліфікаційні роботи наявні в університетському репозитарії <https://essuir.sumdu.edu.ua>. Під час інтерв'ю з'ясовано, що здобувачі розуміють АД, знають про можливість перевірити власні роботи. Інструменти популяризації АД в СумДУ – інформаційно-консультативне супроводження здобувачів (сайт «Академічна доброчесність» <https://integrity.sumdu.edu.ua/uk/>; лекції відомих випускників, роботодавців, експертів на тему переваг чесного навчання, тренінги в рамках всеукраїнських, міжнародних проєктів з АД, грантових програм; розміщення в СумДУ матеріалів з популяризації принципів АД (банери, інфографіка); курси «Основи академічного письма», «Основи інформаційної грамотності».

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами цієї освітньої програми у контексті Критерію 5 є наявність чіткої нормативної бази та політики ЗВО щодо критеріїв оцінювання, форм оцінювання здобувачів вищої освіти; освідомленість викладачів та здобувачів ВО у принципах академічної доброчесності загалом; якісний підхід до оцінювання здобувачів у контексті об'єктивності оцінювання їх знань та навичок; надання консультацій здобувачу викладачем у разі не розуміння критеріїв чи форм оцінювання; підхід "розуміння" з боку викладачів до здобувачів щодо потреб у поясненні їм додатково будь-якої інформації. Відзначається як позитивне, що у звіті самооцінювання надано розгорнутий та конкретизований опис існуючих механізмів і більшості практик за даним критерієм, що також було підтверджено експертами під час проведення опитувань фокус груп.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендації: продовжувати роботу щодо популяризації дотримання академічної доброчесності. Посилити роботу щодо проведення моніторингу обізнаності здобувачів ВО за ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" з процедурами проведення контрольних заходів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" має відповідність за підкритеріями 5.1, 5.2, 5.3 5.4., недоліки відсутні. Критерії оцінювання знань студентів є чіткими, зрозумілими, перебувають у відкритому доступі та дозволяють з'ясувати рівень засвоєння запланованих РН. Студенти своєчасно (до початку вивчення дисципліни) інформуються про особливості та вимоги оцінювання. У СумДУ також встановлені чіткі правила для повторного проходження контрольних заходів (у випадку необхідності). У відповідності до ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Робота, що проводиться в СумДУ щодо забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності на думку експертів є взірцевою. Прописані вище сильні сторони і позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО за критерієм 5 дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП за спеціальністю 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» (бакалаврський рівень) рівню А за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертною групою, під час аналізу, було встановлено, що підвищення кваліфікації викладачів за ОП організовується Центром розвитку кадрового потенціалу <https://bit.ly/2Tq2Hwx>. Під час виїзної експертизи експертам була надана вичерпна інформація по науковій та професійній активності викладачів, а також була встановлена відповідність кваліфікації викладачів тим дисциплінам, що вони викладають. Варто відзначити, що у більшості викладачів присутня велика кількість публікацій, зокрема іноземними мовами, що вказує на високий професіоналізм викладачів. Група забезпечення спеціальності створена згідно наказу ректора №0616-І від 02 вересня 2019 року та складається з Лебединського І.Л., Василеги П.О., Сотника М.І., Лебедки С.М., Дяговченка І.М. .

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного добору викладачів є достатньо прозорою та регламентується Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП СумДУ та укладання з ними трудових договорів(контрактів) <https://bit.ly/2wYq34U> за відкритим конкурсом, про що повідомляється в засобах масової інформації та на сайті. На думку експертної групи, необхідно відмітити високий рівень вимог до кандидатів на заміщення вакантних посад, що прописані в затвердженому ректором Порядку: висока професійна та наукова активність, педагогічна майстерність та ряд інших вимог. Відповідно дана методика добору кадрів дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму викладачів, що викладають на даній ОП. Для успішної реалізації освітнього процесу на ОП, а також і в цілому університеті, рівень майстерності та активності викладачів оцінюється з допомогою рейтингування.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Адміністрація університету та кафедри активно залучають роботодавців до навчального процесу за ОП. Під час зустрічей експертна група зафіксувала факти безпосередньої участі роботодавців в організації та забезпеченні освітнього процесу: проведення занять, організація навчальних та переддипломних практик на підприємствах та установах м. Суми (ПАТ «Сумиобленерго», СМЕМ ПрАТ

«Укренерго», КП «Міськвітло», ПАТ «Сумихімпром» та ін.), рецензування кваліфікаційних робіт, також є випадок керівництва над кваліфікаційною роботою: керівник групи експлуатації РЗтаА Сумського РЕЦ ПрАТ НЕК «Укренерго» Жемаєв С.С. був керівником кваліфікаційної роботи бакалавра студентки Чалої Д.М. (тема роботи: «Модернізація відкритого розподільчого пункту 110 кВ на підстанції 330 кВ «Шостка»). Документальне підтвердження всіх вище наведених заходів було представлено експертам в ході проведення виїзної експертної комісії. Також необхідно згадати про створення Експертної групи роботодавців, функції та склад якої описані у відповідному наказі ректора.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО залучає до викладання професіоналів-практиків. Так, для прикладу, керівник групи експлуатації РЗтаА Сумського РЕЦ ПрАТ НЕК «Укренерго» Жемаєв С.С. регулярно проводить заняття з групами даної ОП на умовах сумісництва та директор з охорони праці ПАТ «Сумиобленерго» Горбуль В.Ю. надає допомогу в проведенні занять з студентами з охорони праці.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

СумДУ постійно заохочує викладачів до професійного розвитку. Так, в університеті створений Центр розвитку кадрового потенціалу навчального закладу <https://bit.ly/2VyFLxG>, видані Наказ про започаткування щорічного конкурсу “Кращі НПП СумДУ” <https://bit.ly/38dNMuG> та Наказ про проведення конкурсу “Кращий викладач очима студентів” по результатам яких відбувається різного роду заохочення та преміювання кращих працівників. НПП СумДУ підвищують кваліфікацію та проходять стажування як в Україні, так і за її межами. Місце проходження стажування, його тема та науковий напрям мають відповідати профілю діяльності науково-педагогічного працівника. Під час зустрічі експертів з академічним складом було визначено, що викладачі вмотивовані і займаються своїм професійним розвитком на регулярній основі і не лише у межах формальних курсів підвищення кваліфікації. Необхідність постійного професійного розвитку також обумовлюється запитом студентів ОП щодо використання сучасних методик під час занять, про що вони зазначали під час відповідної зустрічі. Також експертна група підтвердила факт участі представників роботодавців в екзаменаційній комісії під час захисту кваліфікаційних робіт та проведення екскурсій фахівцями-практиками на виробництвах.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В СумДУ здійснюють поточні контролю за якістю та майстерністю викладацької діяльності, за результатами яких робиться висновок про професійний розвиток та викладацьку майстерність НПП. Також викладачі ОП постійно проходять курси на підвищення кваліфікації у самому ж СумДУ згідно ліцензії на підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних працівників за програмами з інноваційної педагогічної діяльності та програмами з електронних засобів та дистанційних технологій навчання (наказ МОНмолодьспорту №2951л від 29.11.2011). Проходження курсів підвищення кваліфікації впливає на місце в рейтингу, що в свою чергу приводить до премії чи збільшення заробітної плати у формі надбавок.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони ОП полягають: Залучення професіоналів-практиків до викладання в ЗВО . Наявність прозорих процедур конкурсного добору викладачів, що сприяє досягненню визначених цілей та програмних результатів навчання. Створення Експертної групи роботодавців, що забезпечує навчання сучасних фахівців, яких потребує ринок праці. Широка система преміювання НПП та здобувачів за різного роду здобутки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендацією є посилення роботи з боку НПП над створенням англійськомовного навчально-методичного забезпечення.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Даний рівень відповідності обґрунтовується тим, що на ОП реалізований повний процес як добору нових кадрів, так і стимулювання уже діючих НПП. Також позитивною стороною даної ОП є широке залучення представників роботодавців до усіх галузей освітнього процесу, від проектування, до забезпечення освітнього процесу.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси ОП дозволяють повністю забезпечити якісну підготовку фахівців. Навчально методичне забезпечення наявне у бібліотечних фондах у необхідних кількості, крім того, всю необхідну літературу здобувачів можуть отримати онлайн в електронному вигляді, використовуючи засоби пошуку в бібліотеці або віддалено, увійшовши через свій електронний кабінет. Експертна група відвідала та переконалась у відмінних умовах проживання, що надаються для здобувачів у гуртожитку, де є зони відпочинку, зони для занять спортом та ін. Наявність всього необхідного технічного обладнання, а також залученість роботодавців до забезпечення якісної практичної підготовки забезпечує досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. З метою підвищення ефективності витрат та стимулювання до зростання надходжень діє система субрахунків структурних підрозділів СумДУ.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Експертною групою встановлено, зокрема за результатами спілкування з фокус-групами здобувачів та випускників, що СумДУ повністю забезпечує безоплатний доступ здобувачів та викладачів до необхідної інфраструктури, інформаційних ресурсів та ін. Особливо варто відзначити наявність електронного кабінета у кожного здобувача та викладача, що є позитивною практикою.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

За результатами відвідування гуртожитку, їдальні, бібліотеки, де створені зручні зони для коворкінгу, семінарів, тренінгів, вебінарів, а також за результатами спілкування з фокус-групами здобувачів та випускників, експертна група дійшла висновку, що освітнє середовище є безпечним та комфортним для передування здобувачів. Особливо варто відзначити, що СумДУ сприяє створенню освітнього середовища, у якому комфортно і цікаво перебувати здобувачам.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

СумДУ повністю забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів та викладачів. Значна кількість оперативної та корисної інформації надходить за допомогою електронного кабінету, що має кожен здобувач та викладач. Студентам та випускникам ОП «Електротехнічні системи електроспоживання» постійно надається інформація щодо наявних вакансій на провідних підприємствах енергетичної на інших галузях м. Суми та Сумської області. Результатом цієї роботи є офіційне працевлаштування студентів 3-4 курсів навчання (із оформленням індивідуального графіку навчання) та випускників ОП, що було підтверджено при спілкуванні експертної групи зі здобувачами та випускниками. Діє стартап-центр СумДУ

(<https://startup.sumdu.edu.ua>), на базі якого за європейськими програмами проводяться навчальні курси, бізнесігри, майстеркласи, коучтренінги, пітчінги ініціатив, краштести студентських проєктів тощо. Здобувачі вищої освіти та співробітники СумДУ мають можливість отримати для персонального використання ліцензійні операційні системи та пакети прикладного програмного забезпечення у рамках програм пільгового академічного ліцензування (<https://it.sumdu.edu.ua/#it-ssu-students>). Якість підтримки здобувачів досліджується у співпраці з органами студентського самоврядування та їх профспілковими організаціями.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В СумДУ Діє центр підтримки сім'ї «Студентський лелека» <http://leleka.sumdu.edu.ua/uk/2013-02-26-19-5425/46-kimnata-dlya-batkiv-z-ditmi-studentskij-leleka.html>, у якому є можливість перебування дітей на час перебування батьків у стінах СумДУ. На базі центру батькам надається інформаційна, психологічна, соціально-педагогічна та юридична підтримка. Сторінка на сайті щодо соціального обличчя СумДУ <https://sumdu.edu.ua/uk/kampus-life/social-face.html>

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В СумДУ існує чітка і зрозуміла процедура вирішення конфліктних ситуацій. Основною процедурою запобігання конфлікту інтересів відповідно до наказу ректора «Про заходи щодо запобігання корупції» <https://bit.ly/2lvoD4r> є усунення від прийняття рішень та вчинення дій в умовах реального конфлікту інтересів. Процедура врегулювання конфліктів у СумДУ, зі слів здобувачів, може відбуватися на рівні кафедр, факультету, студентського самоврядування та ректора.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Створене освітнє середовище та наявні матеріальні ресурси є сильними сторонами цієї ОП. Наявність створеної системи субрахунків є гарною практикою, що дозволяє пов'язати успішну діяльність ВСП, кафедр із наданими їм фінансовими ресурсами. Сильною стороною є створене цікаве для здобувачів освітнє середовище. Наявність лабораторій віртуальної та доповненої реальності можна віднести до кращих практик. Загалом, сильною стороною є високий рівень забезпечення інформаційними ресурсами і технологіями, а особисті електронні кабінети здобувачів, НПП, сучасна бібліотека з мультимедійними засобами пошуку, реєстрації літератури, місця для коворкінгу, тренінгів, семінарів можна вважати гарними практиками. Варто відзначити що належна увага нагається для студентів з особливими освітніми потребами, Центр підтримки сім'ї «Студентський лелека» для перебування дітей на час відвідування батьками занять, виконання робочих обов'язків.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

-

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Враховуючи повну відповідність всіх підкритеріїв та взірцевість за більшістю з них, експертна група оцінює критерій 7 на рівні А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Експертною групою було виявлено, що політика та система забезпечення якості навчальної діяльності та вищої освіти СумДУ формується за рахунок нормативної основи внесеної до Реєстру основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ <https://bit.ly/2VRQNhj>. Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП регулюються Положенням про освітні програми <https://bit.ly/32XDVbm> та Методичною інструкцією «Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення освітніх програм» <https://bit.ly/3aChJ9r>. ОП розробляється гарантом та робочою групою, склад якої представлений фахівцями даної галузі.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі беруть участь у забезпеченні якості освіти через органи самоврядування, Раду забезпечення якості СумДУ, Раду забезпечення якості факультету ЕліТ, Робочу проектну групу (РПГ) з розробки та супроводження ОП та Студентську агенцію співдії якості освіти. Здобувачів представленої ОП у зазначених органах існуючого скликання немає, окрім РПГ (наказ про створення Робочої проектною групи 0673-І від 23.09.19), до якої входить ст.гр.ЕТ-61 Крамський І.О. За словами здобувачів, вони можуть надавати свої рекомендації через представників від факультету. Проводиться періодичне опитування щодо якості навчання відповідно до Положення про організацію оцінювання здобувачами ВО якості освітньої діяльності <https://bit.ly/3aHFRHX>. За результатами поширюються кращі практики освітньої діяльності, здійснюється врахування пропозицій щодо підвищення якості навчання, викладання, оцінювання. Проводиться щорічний конкурс «Кращий викладач очима студентів» <https://bit.ly/2v29LHw>. Узагальнена статистика результатів обговорюється Радою забезпечення якості. Гарантом надано підтвердження проведення конференції «Навчальний процес очима студентів» у вигляді витягу з протоколу Рішення засідання Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти факультету ЕліТ №6 від 14.06.18. і №6 від 12.06.19. та зустрічі з ректором у форматі "Віч-на-віч" у вигляді Наказів №0344-І від 17.05.19. і 0147-VI від 16.04.18. про реалізацію зауважень та пропозицій студентів за наслідками зустрічі студентів з ректором у форматі "Віч-на-віч".

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" акредитується вперше, але в процесі спілкування з роботодавцями було встановлено, що відносини останніх з гарантом ОП та Робочої проектною групи мають постійний партнерський характер, в тому числі щодо вдосконалення ОП та інших процедур забезпечення якості, а саме зовнішня експертиза ОП на етапах її затвердження і модернізації, рецензентом ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" був начальник бюро відділу головного енергетика ПАТ "СУМИХІМПРОМ" Бабак О.О., відповідно до наказу СумДУ № 0673-І від 23.09.19 р., начальник служби релейного захисту і автоматики та метрології СРЕЦ ДП "НЕК Укренерго" Жемаєв Сергій Степанович входить у склад Робочої проектною групи. У СумДУ за наказом № 0143-І від 17.02.2016 р., створено експертну раду роботодавців зі спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» яка включає керівників, заступників керівників ПАТ «Сумиобленерго», ДП "НЕК Укренерго", інспекції Держенергонагляду у Сумській області, головних енергетиків ПАТ «Сумихімпром», ПАТ «Сумське НВО», функції діяльності яких визначено наказом СумДУ № 0966-І від 03.11.15р. Також, під час зустрічі з роботодавцями було підтверджено те, що студенти беруть активну участь під час практик та стажувань.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Експертами було встановлено, що в СумДУ збирання та врахування інформації щодо працевлаштування випускників здійснюється на постійній основі, проводиться моніторинг кар'єрного шляху випускників, інформація розміщується на сторінці "Відомі випускники" <https://www.sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/famous-graduates.html>. На кафедрі електроенергетики

постійно збирається та аналізується інформація щодо їх працевлаштування про що свідчить витяг із звіту про освітню діяльність університету (за матеріалами організаційно-методичного управління про підсумки роботи у 2019 р). У зв'язку з тим, що ОП акредитується вперше, моніторинг кар'єрного шляху випускників, саме за представленою ОП, ще не здійснювався. Як гарну практику, можна зазначити проведення опитування випускників яке було організоване в рамках реалізації внутрішньої системи забезпечення якості в СумДУ та проведене у період листопада 2018 р. – січня 2019 р. Звіт про результати опитування випускників факультету електроніки та інформаційних технологій було надано гарантом.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" акредитується вперше. Однак в СумДУ створено та функціонує Центр забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти <https://bit.ly/2PVvQig> в структуру якого входять : Бюро моніторингу освітньої діяльності та якості вищої освіти; Лабораторія якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; студентська агенція співдії якості освіти, який здійснює моніторинг якості освітнього процесу і контроль академічної доброчесності, що в свою чергу забезпечує вчасне реагування та акумуляцію інформації, яка в перспективі буде використана для вдосконалення освітньо-професійної програми. Окрім іншого в університеті діє Кодекс академічної доброчесності СумДУ <https://bit.ly/32XQ4NL> та проводиться активна робота з популяризації академічної доброчесності <https://bit.ly/32Zb9NI>

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" першого бакалаврського рівня проводиться вперше, відповідно зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередніх акредитацій, не було.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Експертами було зазначено, що в СумДУ сформована чітка система культури якості вищої освіти, яка сприяє постійному розвитку ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" та освітньої діяльності і регламентується такими документами : Концептуальні засади діяльності Сумського державного університету, стратегію розвитку на 2010-2020 рр., заходи реалізації та прогностичні показники <https://bit.ly/2lv6cg2>; Кодекс корпоративної культури Сумського державного університету <https://bit.ly/2Txm8VF>; Положення про організацію освітнього процесу в Сумському державному університеті <https://bit.ly/38B711n>. Ключовим документом, що визначає інституційну основу та регламентує процеси забезпечення якості є «Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ» <https://bit.ly/38B75hD>. Інституційна структура забезпечення якості охоплює 5 рівнів <https://bit.ly/2lvCnqZ>. Процедура забезпечення звітності, контролю та моніторингу показників із забезпечення якості вищої освіти здійснюється в ієрархічній послідовності, що було підтверджено та деталізовано в процесі інтерв'ювання.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильними сторонами ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" у контексті Критерію 8 є: у СумДУ розроблена і функціонує Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, яка чітко регламентує внутрішнє забезпечення якості ОП; залучення роботодавців та здобувачів вищої освіти та акумулювання їх пропозицій щодо майбутнього вдосконалення освітньо-професійної програми; існування бази випускників та постійний моніторинг працевлаштування випускників СумДУ. Позиція здобувачів вищої освіти враховується під час перегляду освітньої програми. Для забезпечення якості ОП використовуються методи соціологічних опитувань здобувачів освіти та випускників. Чимало викладачів, що забезпечують освітній процес, є роботодавцями в галузі електроенергетики. В університеті проводиться активна профорієнтаційна робота із залученням роботодавців та випускників. Представники студентського самоврядування проводять

альтернативний моніторинг якості викладання, проводиться конференція «Навчальний процес очима студента», що також сприяє поліпшенню ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендації: врахування досвіду щодо підвищення контролю якості вищої освіти закордонних університетів-партнерів. Делегувати здобувачів ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" першого бакалаврського рівня до органів самоврядування, Ради забезпечення якості СумДУ та факультету ЕЛІТ у наступних скликаннях.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП "Електротехнічні системи електроспоживання" першого бакалаврського рівня у контексті критерію 8 повністю відповідає вимогам. У СумДУ забезпечена провідна роль керівництва у питаннях якості й постійного поліпшення всіх аспектів освітньої діяльності; забезпечення відповідності місії, бачення, основних цінностей, політики й стратегії СумДУ встановленим цілям.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу визначені у документах, оприлюднених на офіційному сайті Університету: Статут СумДУ <https://bit.ly/2uKRMFw>, правила внутрішнього розпорядку СумДУ <https://bit.ly/39dnPg9>, кодекс корпоративної культури СумДУ <https://bit.ly/2PvyFGD>, кодекс академічної доброчесності <https://bit.ly/39erllc>. Крім того, розроблені та впроваджені інші нормативні документи, які регламентують освітній процес (академічну мобільність, поточне та підсумкове оцінювання, про порядок переведення на інші форми навчання). Всі вищевказані та інші необхідні для реалізації освітнього процесу документи розміщені на сайті в розділі Реєстр основної нормативної бази СумДУ <https://bit.ly/2lax197>, Дані нормативні документи є зрозумілими та доступними для всіх бажаючих, а також успішно реалізовані на практиці, в чому переконалась експертна група. Під час зустрічей, експертна група, переконалась в тому, що зміст уже згаданих документів своєчасно доводиться до відома здобувачів через кураторів, викладачів кафедри та особистий кабінет. В особистому кабінеті здобувача постійно оновлюється інформація про нормативні документи, найближчі культурні та спортивні заходи, розклад, відомості про навчання та проводяться онлайн-опитування здобувачів.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Освітня програма затверджена та акредитована в 2016 році. В 2019 році програма була переглянута та розроблений проект оновленої програми, що був своєчасно оприлюднений на сайті ЗВО <https://bit.ly/39en2vl>. Також необхідно згадати, що перегляд та розробка оновленої ОП відбувались з активним залученням Експертної ради роботодавців.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Під час роботи експертна група встановила, що ЗВО вчасно оприлюднює точну та достовірну інформацію про освітню програму, включаючи її мету, очікувані результати, освітні компоненти,

програмні результати навчання на своєму офіційному сайті. А на сайті кафедри постійно оновлюється інформація про дисципліни, розклад та інші оголошення <http://etech.sumdu.edu.ua/discipliny.php>. Всі зацікавлені особи мають змогу ознайомитися з її змістом на офіційному сайті кафедри.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильною стороною є: Якісний сайт ЗВО з доступною інформацією про освітні програми та великою базою документів, що стосуються освітнього процесу у відкритому доступі. Реалізований особистий кабінет, з якого здобувачі отримують практично всю необхідну інформацію щодо освітнього процесу та освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

На сайті кафедри відображена неповна інформація про викладачів. Інформація не про всі освітні компоненти доступні на сайті кафедри.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загальний рівень критерію 9 відповідає встановленим вимогам, необхідні документи присутні на сайті ЗВО та кафедри. Реалізований особистий кабінет, що є хорошою практикою. Проте, на сайті кафедри неповна інформація про викладачів та освітні компоненти.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	A
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	A
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	A
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>0147-VI Про реал_зац_ю зауважень та пропозиц_й студент_в за насл_дками зустр_ч_з ректором у формат_в_ч-на-в_ч(1).pdf</i>	FDiDhYX3FASX8pqq7bW71DcEMces+FM1zAAazRvQAmY=
Додаток	<i>0344-I Про реал_зац_ю зауважень та пропозиц_й студент_в за насл_дками зустр_ч_з ректором у формат_в_ч-на-в_ч(1).pdf</i>	iegMpo6GEenN0a0J7UoM0zlyshga8HM8qicu+Cone48=
Додаток	<i>0616-I Про утворення Групи забезпечення спеціальності 141 СумДУ.pdf</i>	p2pO1rOu7gxtNKc0biGXOb6kfNmM0hZpJnW+P906jig=
Додаток	<i>0673-I Про створення Робочої проектної групи(141-бакалаври) СумДУ.pdf</i>	qbfzmiwyP+Skz0ycaCwGYoDutlYkB0o9jyr7+XDDbgo=
Додаток	<i>Аналіз_ЕлІТ_випускники.pdf</i>	K9cbnl7Y/3+dxKmCn3aQDzliCay2uY8kgD6UlX7s/Y8=
Додаток	<i>БР_Захарко А.Ю..pdf</i>	JpHxNYEOMPBDgFVuXper/tcN2SaBZdnpd4KX+1qMuTk=
Додаток	<i>БР_Захарченко В.В..pdf</i>	a0x7C2Oho9UqCa+wcymZoUjRkyMtmBOZPXswcgAQMrE=
Додаток	<i>БР_Зимогляд Ю.В..pdf</i>	2AzFDoAhRmRWfqSewqlsGoVpzl2Tr80XHAjpQfSIUHc=
Додаток	<i>БР_Полевик А.М..pdf</i>	lz6Alhczzx+a5iLpd63jk2lXY2zl8r3DTzTWupAf97s=
Додаток	<i>БР_Чала Д.М..pdf</i>	p3HHUeW6CwjJDhvp7YRxYoIKsQifcOL9hzQay2keL0I=
Додаток	<i>Викладач у системі забезпечення якості.pdf</i>	EhH6lbyXZ9Oaoarhl/9Yvc3eEQWtyeyZL/cxISe+les=
Додаток	<i>Витяг з наказу Жемаєв СумДУ.pdf</i>	EnZMvSDQPBNhboVOYWhWxKD8R9SQTGO6Sj/wO3L6vyU=
Додаток	<i>Внутрішня система забезпечення якості СумДУ.pdf</i>	B01amTMF0GyGnFGKF70RHdoi/Jr4xSNYlr+ac1fjeKY=

Додаток	<i>Вступний екзамен на 2 курс СумДУ.pdf</i>	Is8H5fCVsEZd+Asssfs/V5dp9X4F7lowK0D4EOttBZE=
Додаток	<i>Договір про надання освітньої послуги з підготовки фахівця з вищою освітою між СумДУ та фізичною (юридичною) особою.pdf</i>	RwujLsBF41xETgsZO1MCpDYC3MQfR6dyPIQnnfeFKSw=
Додаток	<i>Договори про співпрацю СумДУ.pdf</i>	t5Rj6mu9KQ3Py2fQiIVDf//VyvB/vrL8XdWFCgsA7Yo=
Додаток	<i>Індивідуальний графік 141 СумДУ.pdf</i>	5Tb9y/LF9rfJHp7gTXew4efNsAZT5/mmEZ3gdu8On90=
Додаток	<i>Індивідуальний навчальний план випускника СумДУ.pdf</i>	Rw4O00h0EhQa4B03t50bbYEUaTywxHFERnP0EUdWMMHI=
Додаток	<i>Індивідуальний навчальний план здобувача СумДУ.pdf</i>	B44+5bUhdT6JSN/HEGOnKA0Pvpi9Y7Zl58GrcBkSqOI=
Додаток	<i>Наказ Про створення Експертних рад роботодавців СумДУ.pdf</i>	tkBrXrXpOCBYXGli2VIPOC0WBuXPptmmd9j/yZYRTLc=
Додаток	<i>Наказ Експерт рада роботодавців СумДУ .pdf</i>	LaHb97Dki5bcNyZIDduc2YGTajb2eFdzbnypnzSWeKU=
Додаток	<i>Підвищення кваліфікації викладачів 141 СумДУ.pdf</i>	ot0xRGJ6NA4ZK5/DSXcDQWY8RGB5VdKwnZPdVOLRuE=
Додаток	<i>Положення про додаткове преміювання вчених за особливі досягнення у науковій роботі(версія 11) СумДУ.pdf</i>	7ZdasTFKoLMUrH7pwcEO2+9QxMeut0n1sgW983WlqB8=
Додаток	<i>Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності(версія 03).pdf</i>	5h7o9ud0SxHjni5RDTnerutLKbPibMPkOZlbcIzlejo=
Додаток	<i>Положення про переведення, відрахування та поновлення здобувачів у СумДУ (версія 05).pdf</i>	ZM09woKr1+0kVN5HfxUO9/WOO/WRmQS6J+akZxqKetk=
Додаток	<i>Положення про преміювання за досягнення високого рівня СумДУ.pdf</i>	DFQ/Z/bpqf4foxTwCCQIDRgCNpxvLk605vpnWqu45u8=
Додаток	<i>Положення про преміювання працівників СумДУ.pdf</i>	I48pODkaUcbSZCPHb1SXrRC8ejkD1yjsBPgAAdc6oks=
Додаток	<i>Положення про стимулювання роботи СумДУ.pdf</i>	GbAyRpSweb8meQAC5CWyZKHU4I2Re+Oo2N1vM4ZeOfI=
Додаток	<i>Положення про стимулювання розвитку грантової роботи СумДУ.pdf</i>	APtOHJNRf62HRc+UlvC0K4ItafND/U6uqKRCyAt9yyQ=
Додаток	<i>Положення про стимулювання студентів і їх керівників СумДУ.pdf</i>	I9HNScmgbxykjZdQR3HrTC5FBzhZEvj3ctle31CFH28=
Додаток	<i>Щодо преміювання за активну участь у підготовці грантових заявок СумДУ.pdf</i>	u4ndFDibXoOuC671d/f1fnXCHPG4wcsXqM4MPMPsrc4=
Додаток	<i>Таблиця 2.pdf</i>	clk/3nfv+9DZNuW26YfNjLoT/+Zn8ppWp0hCzMosS6s=
Додаток	<i>Система забезп. якості СумДУ.pdf</i>	+KVsg8J9FMdfxgr5uSPPA5LhUkzuH8er+mcsMw4BDQ=

Додаток	<i>РЯ 2 07.10.2019 Опитування.pdf</i>	sMLOkjeyxVNiiI4Pe+3SjiojqGwpGcJ4MvXXHyyQytU=
Додаток	<i>Результати опитування_ЕЛТ_2019-2020 н.р.pdf</i>	/4v/4Bf//KPsdpatNuMkAXCccF1w35slgQXclFEEWSo=
Додаток	<i>Про створення РПГ СумДУ.pdf</i>	ciUtZR1txjgJWdD8b0HybR+nBtkifwT4WpZkx1elOAY=
Додаток	<i>Про проведення конкурсу Кращий викладач очима студентів СумДУ.pdf</i>	8gLIkPHACLXaUjksOwOW0/YkvHIV3OT7E4falbWxJ+Y=
Додаток	<i>Про преміювання за збільшення індексу Гірша СумДУ.pdf</i>	7lbwiGMddymh/vTEM5tGJ3G9iyrogX3T4XnwDC3+Uu0=
Додаток	<i>Про преміювання за внесок в покращення показників міжнародної діяльності СумДУ.pdf</i>	w4giQMrziar1RHq3uzNWZPEpm41d8torFgycCkWI2x4=
Додаток	<i>Про преміювання за винахідницьку діяльність СумДУ.pdf</i>	zDAQvii4ai8ZqY+qzZgOaQFbe0T43OI72DL9jTz6YDI=
Додаток	<i>Про механізм розрахунку матеріального заохочення викладачів СумДУ.pdf</i>	zDue+G3p2RbwKNiKHRth0bXw1G/Yo3cVJ7AAotcrgho=
Додаток	<i>Працевлаштування СумДУ.pdf</i>	DS8hYsMQNu/E4SMv/CN3kPOQ29nI6+iuwTc4WtfxAxE=
Додаток	<i>Правила прийому до СумДУ.pdf</i>	EoevaZNiiOc+dHSQ+FuH2fupA4Cm36CCjDWvuxh4d2o=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Степенко Сергій Анатолійович

Члени експертної групи

Ткаченко Валентин Федорович

Болцарівський Артем Ігорович